

RAVUN PEILI - KRÄFTANS SPEGEL

Ajankohtaista ravusta, 2/2006, III vuosikerta (5)
Aktuellt om kräftor, 2/2006, III årgång (5)

Tylsään rapukauteen ei ole paluuta

Mielenkiintoinen rapukausi ja oikeastaan rapuvuosi alkaa olla takana päin. Rapusaaliit vaihtelivat, lähteestä riippuen ja vesistökohtaisesti, ja alkukaudesta kerrottiin, että täpläravusta on pulaa ja jokirapua tulee kunnolla. Tilanne muuttui nopeasti ja moneen kertaan. Saalista kuitenkin saatiin ja myös ravunviljelijöiden tuotteet kävivät kaupaksi.

Rapukauden aikana tuli muutamia yhteydenottoja ravunvälittäjiltä sekä muutamilta ravustajilta, jotka olivat säilyttäneet saalistaan huonolla menestyksellä ja tappiot uhkasivat nakertaa tulosta. Rapujen sumputtaminen ja säilöminen vaatiikin erityistä huomiota kun kesä on lämmin ja luonnonvesien sekä lammikoiden lämpö nousee yli 20°C. Myös Virosta, Saarenmaalta, kuului samankaltaisia uutisia: ravut olivat turvonneet ja alkaneet kellumaan lämpimissä altaissa. Nämä seikat korostavat ravun kannalta oikeiden säilytys- ja kuljetusmenetelmien käyttöä ja mahdollisuutta seurata kuljetusketjua molempiin suuntiin mahdollisten heikkojen kohtien tunnistamiseksi. Raputietokeskus tekee töitä yhdessä Ravunviljelijöiden liiton kanssa sekä ravun käsittely- että säilytysmenetelmien parantamiseksi ja näillä näkymin ensi keväänä tiedetään jo lisää mm. uudesta, yksinkertaisesta rapujen säilytysmenetelmästä.

(Japo Jussila, Raputietokeskus)

Puheenjohtajan palsta

Ravunviljelijöiden liiton jäsenmäärän kasvu on hidastunut, mutta vuosittain tulee kuitenkin muutamia uusia viljelijöitä. Uusien viljelijöiden liittyminen on monesta tekijästä kiinni, useasti sattumasta, mutta myös erilaisilla alueellisilla rapuhankkeilla on merkityksensä asiaan. Valinnan tekeminen on varmasti vaikeaa ja jokin toinen tulolähde pitää ravunviljelyn rinnalla olla, muuten näen aloittamisen suuremmissa mittakaavassa mahdottomaksi. Aloittamiskustannukset ja ensimmäisen tilipäivän kaukaisuus ovat suurimmat ongelmat aloittamisessa. Ei yksinkertaisesti uskalleta aloittaa, riskit ovat suuret.

Mikä sitten puoltaa viljelyn aloittamista. Ensinnäkin tärkein tekijä yleensä on olemassa olevat erinomaiset olosuhteet, eli hyvä paikka ja hyvälaatuisen ehtymätön vesipaikka. Aloittavalla ravunviljelijällä on useasti yksi etu luonnon vesistä pyytävään nähden: viljelmä on asiakkaalle varma ostopaikka ja tämä etu usein unohdetaan. Rapuviljelmästä on asiakkaalle tavaton etu siitä, että hä-

nen ei tarvitse miettiä sen enempää mistä rapuja saa ja minkälainen on laatu. Aika ja hankkimisen helppous ovat uskomattoman tärkeitä asiakkaan ostopäätöksen tekemisen kannalta. Yleensä ravunviljelijä ei ole tukkukaupan asiakas, koska hintaneuvottelussa tavoitteet ovat liian kaukana toisistaan. Muilla asiakkailla hintaan ei yleensä kauppa kaadu.

Markkinointi ja asiakassuhteiden luominen on pitkäjänteistä työtä. Markkinointiin ei yleensä kovin paljon tarvitse panostaa, koska rapuviljelmä on kiintoisa paikka tiedotusvälineille. Ainakin itse olen huomannut, että eri tiedotusvälineet käyvät vuodesta toiseen tilallani katsomassa ja tekemässä rapujuttuja. Tämä etu täytyy tietenkin käyttää täysimääräisesti hyväksi. Myös muutamia rapuja kannattaa uhrata lehtien ruokajuttua varten yms.

Uudet aloittavat ravunviljelijät ovat tällä hetkellä useasti hakemassa matkailutoimintaan uutta mahdollisuutta. Ajatus ei ole ollenkaan huono, sillä tarvetta tällaiselle toiminnalle varmasti on. Tuote on selkeästi sesonkiluonteinen, mutta sillähän ei ole väliä. Jos on saatu luotua uusi toimintaketju täydentämän matkailutoimintaa, niin hyvä on. Myös erilaisilla aktiviteeteilla on selkeä lisääntyvä tarve, matkailijat haluavat tehdä jotakin. Myös vesialue antaa lisää erilaisia mahdollisuuksia, on se sitten luontainen tai kaivettu.

Minusta on erinomainen asia, että uusia ravunviljelijöitä tulee lisää, edes vähänkin. Toivon, että myös he lähtevät innolla Ravunviljelijöiden liiton toimintaan mukaan.

Hyvää mennyttä joulua ja rapuista Uutta Vuotta kaikille Ravun Peilin lukijoille

(Pekka Heikkilä, Heikkilän raputila)

Kräftan inom rådgivningen

Det råder fortfarande stor ovisshet kring många saker som angår kräftushållning. Man kan alltså befogat fråga sig ifall rådgivningen över huvudtaget sysslar med djuret ifråga och varför informationen inte når bättre fram. Jag skall i korthet försöka ge en bild av rådgivningen och kräftan.

Kräftan är endast en liten del av det vida område som går under namnet fiskerihushållning. Detta återspeglas naturligtvis också om resurser i fråga om rådgivningen. Högsäsong för info kring kräftushållningen är naturligtvis strax innan och under början på säsongen. Under andra tider på året är intresset för kräfta minimalt för den stora allmänheten. Information som syns endast under en kort tid i året glömmes folk tämligen lätt bort.

Rädgivningen kan delas in i olika former av rådgivning, exempelvis rådgivning via broschyrer, artiklar i facktidskrifter och på Internet, skolningstillfällen, direkt rådgivning till privatpersoner och information via massmedia.

I fackartiklar, broschyrer och information som läggs ut på Internet är det enkelt att plocka in mycket faktauppgifter och information. Det är sedan upp till läsaren att gallra ut det han eller hon är mest intresserad av och har nytta av. Vid skolningstillfällen gäller det mera att anpassa innehållet efter publiken och dess behov av information. Via denna typ av information nås framför allt de som aktivt sysslar med kräftushållning.

De vanligaste frågorna som kommer från privatpersoner berör rätten till kräftfiske i olika vattendrag. Det finns många olika varianter av frågan, men vanligen vill man få vetskap om sina egna möjligheter till kräftfiske. Sen finns det förstås de som på typiskt finländskt manér vill försäkra sig om att grannen eller någon annan inte överskrider sina egna rättigheter i saken. Vissa vill enbart veta var det går att få tag på kräftor till den stundande skivan. Annat som folk undrar över är växlingar i kräftbestånden och kräftsjukdomar. Många är också intresserade av att få tillbaka kräftan i vatten där den tidigare funnits eller få den införd i nya vatten, vilka väldigt ofta är egna dammar, som lämpar sig bättre eller sämre för ändamålet. Privatpersoner utan stark anknytning till vattenägarhållningen är en målgrupp som inte är särskilt lätt att nå via artiklar i facktidskrifter eller information på Internet. Dessa personer träffas på olika tillställningar där de kan komma och fråga råd direkt ansikte mot ansikte eller via telefonsamtal till rådgivningen.

Massmedierna å sin sida är mest intresserade av hur den kommande kräftsäsongen kommer att se ut, det vill säga hur stor kräftfångsten kommer att bli och hur mycket kräftorna kommer att kosta på torg och i restauranger. Denna viktiga information varvas sedan med intervjuobjektets egna kräftrecept, favoritdrycker och förslag till snapsvisor på kräftskivan. Sen kan också bli tillfrågad om varför kräftan går baklänges eller varför den blir röd vid kokning. I denna ärligen återkommande information drunknar utsagor om sjukdomsbekämpning, odling eller vård av kräftvatten lätt eller så klipps de helt enkelt bort, som mindre intressanta. Massmediebevakningen av kräftushållningen, facktidskrifter undantagen, siktar in sig på kräftan som ett hemlighetsfullt och mytomspunnet djur och fångst och avnjutande som ett lättasamt sommarnöje, i vilket man inte gärna blandar in tråkiga faktauppgifter utan större nyhetsvärden.

De olika formerna av rådgivning kommer av allt att döma också att behövas i framtiden.

(Chris Karppinen, Centralförbundet för Fiskerihushållning)

RP testaa

Onko ravussa syötävää?

Raputietokeskuksen ja Ravun Peilin työläiset testaavat. Voiko enää mihinkään luottaa? Onko rapu sittenkään maineensa väärtti? Testiryhmä on savolainen ja ajaa Sitikalla. Näillä mennään.

Testiryhmään valittiin tällä kertaa satunnaisesti savolaisten joukosta kaksi ravun ystävää, arvalla. Puhelinluettelosta. Savolaisista seuloituivat mukaan herra A ja herra B, kummatkin siis ravun ystäviä.

Herra A asuu omakotitalossa ja ajelee Sitikalla. Herra A luonnehtii suhdetta rapukulttuuriin seuraavasti:

- en mä paljon siinä sukupuolia kattele kun mä rapua syön.

Herra B puolestaan asuu kerrostalossa ja ajelee Sitikalla. Herra B:n suhde rapuun on myös syvälinen:

- yleensä mä syön kuoretkin. Mutta nyt kiellettiin.

Itse testi toteutettiin seuraavasti ja harkitusti. Koeherroille jaettiin sattumanvaraisesti kaksi nautintataktiikkaa: sivistynyt ja brutaali. Sivistyneen taktiikan mukaan syötävää on vain pyrstösä ja saksissa, brutaalin mukaan syödään kaikki pehmeät kudokset. Arvonnassa herra Alle sattui sivistyneisyyttä mukaileva taktiikka ja herra B taitelee brutaalin kaavan mukaan. Ennen syöntiä ravut on keitetty ja marinoitu taiteen sääntöjen mukaan: suola, sokeri, tilli, keittoaika, marinointiaika ja matinoitilämpötila on optimoitu. Pääsemme siis asiaan.

Tämänkin rapuliiton tilit on tehnyt aito ja oiva savolainen tilitoimisto

TILISAKUT

hyvää kirjanpitoa ja tilinpäätöksiä jo vuodesta 1975

Kauppakatu 12, 70110 Kuopio
puh. 017-3694332

Koesyönnin aluksi ravut jaettiin sattumanvaraisesti kahteen ryhmään (ä 5 kpl), rapujen pituus ja paino mitattiin ja ravut arvioitiin silmämääräisesti. Olivat pienehköjä mutta hyvin ja tasaisesti keitetyitä. Asiallisia. Herra A nautti keskimäärin 10,2 senttisiä ja 38 grammaisia rapuja, herra B puolestaan 10,1 senttisiä ja 33 grammaisia rapuja. Syömäerien välistä painoeroa selittää satunnaisen epätasainen sukupuolijakauma.

Testin mukaan ravusta saa selvästi enemmän irti perinpohjaisella (brutaali ryhmä) syömätavalla. Sivistyneen koodiston mukainen syönti antoi yhdestä ravusta noin 26% lihaa nautittavaksi ravun alkupainosta mitattuna, kun rankan kaavan mukainen syöntimalli toi saalista noin 47% ravun alkuperäisestä painosta. Ravusta riittää siis syötävää. Testi on tosin yksinkertaistettu ja savolaispohjainen, joten tulokset jäävät lukijan vastuulle. Kokeellinen toiminta siis jatkuu, joten vimosta sanaa tästäkään asiasta ei ehken olla vielä kuuluttu.

Satunnaistetun testiryhmän mielipide rapureseptiikan osuvuudesta jakautui myös kahtia: herra A piti koe-erän rapuja erittäin hyvinä kun herra B narisi useaan otteeseen itse ravun muikkeen maun häivyttämisestä yltiöpäiseen marinaadiin. Makuasia on siis erittäin henkilökohtainen ja tarkka juttu.

Jäämme odottelemaan myös testiryhmän uusia kymmervenkkejä. Seuraavaksi: mitä rapu oikeasti maksaa?

(Japo Jussila, Raputietokeskus)

RUUKOSEN RAPU

Elli Mattila & Ilkka Raukola
Kirkkotälas 1
35300 ORIVESI
p: 03-3345343, 050-3083255
raukola@koti.soon.fi

OSTAMME JA MYYMME RAPUJA!

**MYNNISSÄ MYÖS RAPUROSVO-MERRAT
SEKÄ GRUNDFOS-UPPOPUMPUT**

Rapukonferenssi Queenslandissä, Australiassa viime elokuussa

Kansainvälinen rapukonferenssi (IAA 16, International Association of Astacology) järjestettiin tällä kertaa maapallon alapinnalla, Australiassa, elokuun ensimmäisellä viikolla. Tapaaminen järjestetään kahden vuoden välein ja mielenkiintoisia esitelmiä ravusta, raputaloudesta ja ravunviljelystä kuullaan maailman kaikilta kolkilta, lähes. Tällä kertaa tapaamisessa on ohut osanotto, ehkä hankalan ja kalliin matkan vuoksi, joskin pohjoismaalaiset ja erityisesti suomalaiset olivat hyvin

esillä. Tapaamisessa käsiteltiin suomalaista raputaloutta kolmessa esitelmässä ja kahdessa posterissa.

Ravunviljelyn kannalta tapaamisen parasta antia olivat esitelmät paikallisesta ravunviljelystä. Queenslandissä viljellään punasaksirapua (red claw, *Cherax quadricarinatus*), jonka viljelymenetelmät ovat soveltaen samanlaiset kuin kotimaisen rapujenkin. Paikalliset viljelijät ovat panostaneet emokantojen valintaan päämääränään kasvun nopeuttaminen. Jo muutaman sukupolven valinnalla on saavutettu, vähän valikoijasta riippuen, 7-15% parannus kasvunopeudessa.

Paikalliset ravunviljelijät ovat hankkineet valinnan tehostamiseksi hemputtimen Suomesta vierailunsa yhteydessä kesällä 2005. Hemputtimen käyttö on aluksi hieman takkuillut, mutta ensimmäiset poikaset on jo saatu haudottua ja jatkosuunnitelmat ovat valmiina. Ravunviljelijöiden päämääränä on tuottaa nopeakasvuisia ja taudittomia poikasia hemputtimen avulla. Queenslandissä kun on pitkän kasvukauden lisäksi ravunviljelijöiden riesana mm. virustaudit, jotka heikentävät tuottoa. Toivon mukaan tästä taudittomuudesta kuullaan vielä jatkossa, tämä osa viljeltävän kannan kehittämisestä kun on vielä kesken.

Matkan annista lisää myöhemmin ja Raputietokeskuksen nettisivulta on saatavissa hieman laajempi, joskaan ei täysin kattava matkaraportti (ajankohtaista/uutta). IAA:n seuraava tapaaminen (IAA17) järjestetään muuten Suomessa, Kuopion yliopiston tiloissa elokuussa 2008. Tervetuloa ja olkaahan asiasta kuulolla.

(Japo Jussila, Raputietokeskus)

ILMAISEKSI!

Mainostilaa ravunviljelijöiden nettisivuilta!

Ravunviljelijöiden liiton sivuilla on vapaa mainopalsta ravuntuottajille: sinne saa oman, lyhyen rivi-ilmoituksen liittymällä SRLn jäseneksi ja lähettämällä tekstin Raputietokeskukselle. Sivua voit käydä vilkuilemassa SRLn nettisivuilla (osoite viimeisellä sivulla ja sitten klikkaa Rapumarkkinat linkkiä), niin saat vähän mallia tähän ilmoitukseen. Palstan ilmoituksen tehosta ei ole osoitetaa markkinatutkimuksen tunnuslukuja, mutta hintakin on toisaalta kohdallaan. Mainontahan kannattaa aina, vaikka se ei saavuttaisikaan suuria kansanjoukkoja.

(Japo Jussila, Raputietokeskus)

yhteistyössä mukana

Raputietokeskus (www.raputieto.net, raputietokeskus@jippii.fi, puh. 040-5428982)

Suomen ravunviljelijöiden liitto ry (www.ravunviljelijat.net)

Kalatalouden Keskusliitto (www.ahven.net)

